Økonomi- og Indenrigsministeriet

18. oktober 2011

Samlenotat vedrørende rådsmødet (ECOFIN) den 22. oktober 2011

1) Forberedelse af Det Europæiske Råd den 23. oktober 2011 *Side 2*
- *Politisk drøftelse*

KOM(2011) 669

Dagsordenspunkt 1: Forberedelse af Det Europæiske Råd 23. oktober 2011

KOM(2011)669

Resumé

ECOFIN ventes d. 22. oktober 2011 som forberedelse af Det Europæiske Råds møde d. 23. oktober at drøfte forskellige elementer i en "samlet respons" på den aktuelle gældskrise i Europa. Drøftelsen ventes blandt andet baseret på et overordnet input fra Kommissionen. Desuden ventes DER-formanden at fremlægge indspil relativt tæt på DER. Drøftelsen på ECOFIN ventes at omfatte 1) låneprogrammerne til Grækenland, 2) yderligere styrkelse af eurolandenes låneinstrumenter, 3) tiltag, der skal understøtte det finansielle systems sundhed, og 4) mulige styrkelser af eurosamarbejdet. Flere af spørgsmålene ventes imidlertid primært substansdrøftet i eurogruppen frem for i ECOFIN.

Baggrund

Der er indkaldt til ekstraordinært ECOFIN lørdag d. 22. oktober 2011. Eneste punkt på dagsordenen ventes at være forberedelse af Det Europæiske Råd (DER) d. 23. oktober 2011. Der ventes afholdt ekstraordinært møde i eurogruppen fredag d. 21. oktober 2011, dvs. inden ECOFIN, og et eurotopmøde mellem eurolandenes stats- og regeringschefer d. 23. oktober efter DER.

Baggrunden er, at statsgældskrisen i Europa er taget til over sommeren, og nu også truer store eurolande, herunder Italien og Spanien og i mindre omfang også et land som Frankrig, der har oplevet rentestigninger som følge af faldende tillid på markederne til den økonomiske politik. Det har generelt øget usikkerheden på de finansielle markeder i Europa yderligere, og generelt påvirker de europæiske bankers finansieringssituation negativt. Det kan have negative effekter på vækst og beskæftigelse.

Eurolandenes stats- og regeringschefer afholdt topmøde d. 21. juli, hvor der bl.a. blev truffet principbeslutning om at yde et nyt låneprogram til Grækenland på 109 mia. euro (ud over det eksisterende låneprogram på 110 mia. euro besluttet i maj 2010). Det nye græske låneprogram finansieres delvist ved en frivillig ombytning af udestående obligationer til nye, der sænker renten og udskyder Grækenlands tilbagebetaling i forhold til de eksisterende græske statsobligationer (og som indebærer en reduktion på 21 pct. i nutidsværdien for de private investorer, der har de pågældende obligationer og dermed reducerer den græske gæld).

På eurotopmødet 21. juli 2011 var der desuden enighed om at styrke den europæiske facilitet for finansiel stabilitet, EFSF, eurolandenes lånefacilitet på 440 mia. euro, som finansieres af eurolande og kan yde assistance til eurolande i alvorlige finansieringsvanskeligheder[1]. Styrkelsen skal sikre nye værktøjer for at begrænse "smittevirkninger" fra udsatte eurolande til de øvrige eurolande, som omfatter muligheden for, at EFSF kan gennemføre støtteopkøb af statsobligationer, yde

[1] Den midlertidige EFSF vil senest i midten af 2013 blive afløst af eurolandenes permanente europæiske stabilitetsmekanisme ESM, som vil have samme interventionsmuligheder som EFSF.

præventive kreditter og finansiere kapitalindskud i banker i eurolande uden formelle låneprogrammer.

Beslutningerne fra eurotopmødet 21. juli er nu godkendt i alle eurolandene, men på baggrund af den seneste markedsuro lægges der op til yderligere tiltag for at dæmme op for krisen.

Der henvises i øvrigt til materialet forelagt Folketingets Europaudvalg forud for ECOFIN 4. oktober 2011.

Indhold

Det Europæiske Råd d.- 23. oktober ventes at drøfte en række elementer, som skal udgøre en samlet respons på den aktuelle statsgældskrise, herunder.

1) Status på lånepakkerne til Grækenland. Som led i seneste review af låneprogrammerne til Grækenland har repræsentanter for trojkaen (ECB, IMF og Kommissionen) netop indstillet, at næste udbetaling til Grækenland kan godkendes på baggrund af en række nye konkrete opstramninger, der skal bidrage til at lukke et skred i det offentlige underskud opstået siden seneste review. Der kan evt. ventes en drøftelse af den mere langsigtede holdbarhed af Grækenlands gæld. Det er muligt, der kan blive tale om at justere på planen for finansieringsbidrag fra den private sektor aftalt på eurotopmødet 21. juli 2011 (den aftalte ombytning til obligationer med lavere renter og længere løbetider), således at der gennemføres en større nedskrivning af Grækenlands gæld til de private kreditorer.

2) Yderligere styrkelse af eurolandenes låneinstrument EFSF (og ESM, den permanente lånemekanisme, der senest fra medio 2013 skal erstatte EFSF). Det kan ske ved at udvide EFSF's låneramme på 440 mia. euro, eller ved at øge effektiviteten af EFSF's midler, f.eks. ved at give mulighed for at lade EFSF "forsikre" investorerne mod en vis andel af deres eventuelle tab forbundet med køb af statsobligationer fra eurolande (og dermed øge investorernes lyst til at købe obligationerne).

3) Tiltag rettet mod understøttelsen af det finansielle systems sundhed, for at bryde den aktuelle onde cirkel, hvor statsgældskrisen forringer bankernes balancer og mindsker udlån og vækst, hvilket igen forstærker de statsfinansielle problemer. Der ventes f.eks. gennemført en ny, styrket stresstest af de europæiske banker, som skal se på konsekvenser for bankernes kapital af de seneste kursfald på statsobligationer, og muligvis også af en hypotetisk statsbankerot i et eller flere af de udsatte eurolande. På baggrund af en sådan test vil det kunne komme på tale at styrke de mest sårbare bankers kapitalgrundlag ved at hente privat kapital i markedet eller om nødvendigt ved at sikre national offentlig finansiering (og i sidste ende for eurolandenes vedkommende evt. finansiering via EFSF). Andre tiltag, f.eks. garantier for at lette bankernes adgang til finansiering, vil evt. også kunne komme til drøftelse.

4) Mulige styrkelser af eurosamarbejdet på baggrund af forslag fra DER-formanden (van Rompuy), som ventes fremlagt inden DER. Der vil formentlig primært blive tale om procesforslag, men formentlig også øgede substanskrav til den økonomiske politik i eurolandene. Eksempelvis ventes det drøftet at formalisere afholdelse af eurotopmøder (for stats- og regeringschefer), og at styrke eurogruppemøderne (for eurolandenes ECOFIN-ministre), herunder i kraft af fast sekretariatsbistand, mere fleksible beslutningsprocesser, bedre ekstern kommunikation mv. Der kan også komme forslag om øget overvågning, f.eks. indførelsen af en stærk kommissær for budgetovervågning, større vægt til reglerne i Stabilitets- og Vækstpagten i den nationale lovgivning mv., styrket skattekoordination o.l. har også været nævnt. Det forekommer også sandsynligt, at der kan blive fremlagt forslag om traktatændringer.

Kommissionen har 12. oktober 2011 fremlagt sit input til drøftelsen 23. oktober i form af et "roadmap" til løsning af krisen, som berører alle de ovennævnte elementer. Roadmap'en sammenfatter en række allerede annoncerede tiltag, herunder en opfordring til implementering af aftalerne om sikring af et holdbart program for Grækenland samt styrkelse af EFSF fra eurotopmødet 21. juli.

Det bemærkes, at spørgsmålene vedr. Grækenland og EFSF (pkt. 1 og 2 ovenfor) primært ventes substansdrøftet i eurogruppen frem for i ECOFIN.

Hjemmelsgrundlag
Ikke relevant.

Nærhedsprincippet
Ikke relevant.

Europa-Parlamentets udtalelser
Ikke relevant.

Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor
Ikke relevant.

Statsfinansielle konsekvenser
Ikke relevant.

Samfundsøkonomiske konsekvenser
En løsning af gældskrisen, som de ventede fælles europæiske tiltag kan bidrage til, sammen med sikring af en mere holdbar økonomisk politik i de europæiske lande, vurderes at have positive samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring
Sagen har ikke været i ekstern høring.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Holdning

Foreløbig dansk holdning
Det er afgørende for Danmark såvel som for EU at sikre en sundere og mere holdbar økonomisk politik i EU-landene og dermed genskabe tilliden til den europæiske økonomi og den finansielle sektor.

Fra dansk side lægges der vægt på, at en fælles EU-strategi bygger på, at de enkelte lande hver især fører en troværdig, sund og holdbar økonomisk politik, og især at de mest udsatte lande sikrer en hurtig og effektiv genopretning. Man kan på EU-niveau yde en vigtig støtte til det nationale arbejde med at sikre en bedre økonomisk politik ved at fokusere på at gennemføre og håndhæve de fælles regler, herunder de eksisterende fælles beslutninger og den nye reform af det økonomiske samarbejde.

Fra dansk side tager man til efterretning, at eurolandene styrker rammerne for drøftelserne af den økonomiske politik i eurolandene, idet der lægges vægt på ikke at udvide forskellen mellem eurolande og ikke-eurolande, og det fastholdes, at EU27-relevante emner drøftes i EU27. Nye processer uden om den normale fælleskabsmodel bør ligeledes søgt undgået. Fra dansk side arbejder man for at ikke-eurolande på frivillig basis kan engagere sig i de fora mv., som eurolandene måtte etablere.

En styrket stresstest med udgangspunkt i gældskrisen og opfølgning herpå, herunder i form af eventuelle nødvendige rekapitaliseringer, vil være positivt for tilliden til den finansielle sektor i EU, herunder ved at skabe fuld gennemsigtighed i forhold til bankernes eksponering over for statsgæld. Evt. offentlige kapitalindskud i forlængelse af stresstesten bør kun gennemføres i det omfang, der ikke kan tilvejebringes privat kapital, og bør ikke holde hånden under fundamentalt usunde banker, ligesom det skal undgås, at det giver pres på de offentlige finanser i de udsatte lande. Der lægges vægt på, at tiltag for den finansielle sektor, herunder også evt. garantier, koordineres tæt og i god tid på tværs af alle EU-lande.

Andre landes holdning
Der ventes generel støtte til løsninger vedrørende de beskrevne elementer i en samlet respons på den aktuelle statsgældskrise.